

În luna septembrie 2000, am adresat ambasadelor țărilor membre NATO și UE la București o scrisoare deschisă, în care, cerând ca utoritățile române să fie încurajate într-o mai mare măsură în realizarea reformelor și combaterea corupției, am dat mai multe exemple de demnitari publici, între care și fostul ministru al Transporturilor, Traian Băsescu, care s-au folosit de pozițiile pe care le aveau pentru a obține avantaje materiale necuvenite, pentru ei și familiile lor. Traian Băsescu, primar general al Capitalei la acea dată, m-a dat în judecată acuzându-mă că l-am calomniat. După circa doi ani de judecată, am câștigat procesul. În fața instanței de judecată, am făcut dovada că în anul 1994, ca parlamentar, Traian Băsescu a beneficiat, pentru afacerile sale private, de un credit de 200 de mii de dolari, în condiții preferențiale, de la o bancă de stat, Banca Agricolă. În anul 1997, când a ajuns ministru, „partea vătămată” și-a șters datoria față de Banca Agricolă, trecându-o la categoria „pierderi”, printr-o Ordonanță de urgență (nr 43) - inițiată și adoptată de Guvernul din care făcea parte. Mai mult, pentru a se ascunde că de Ordonanța respectivă beneficia inclusiv ministrul Transporturilor, Guvernul a decis ca Anexa la Ordonanță (cuprinzând lista societăților comerciale iertate de datorii) să nu se publice în Monitorul Oficial; lucrul acesta s-a făcut cu încălcarea dispozițiilor constituționale, care stabileau că se exceptează de la publicare numai „hotărârile cu caracter militar”.

Chemându-mă în judecată, Traian Băsescu ceruse să fiu condamnat penal și să-i plătesc un milion de dolari „daune morale”. Condamnarea mea devenise aproape iminentă în momentul în care „cineva” a sustras din dosar piesa cea mai importantă - scrisoarea prin care Banca Agricolă confirma că Băsescu beneficiase de creditele preferențiale. Documentul a reapărut numai după numeroase plângeri pe care le-am făcut unor importante foruri europene și interne.

Reproduc mai jos „Concluziile scrise” pe care le-am depus la Cererea de chemare în judecată formulată de Traian Băsescu (precum și o comunicare de presă pe care am difuzat-o la încheierea procesului).

La finalul acestei secțiuni sunt postate două texte pe care le-am transmis presei în luna februarie 2006 și care completează referirile pe care le-am făcut în „Concluziile scrise” la activitatea și comportamentul fostului ministru al Transporturilor.

TRIBUNALUL BUCURESTI
SECTIA A 11-A PENALA
DOSAR RECURS NR.1893/2001
TERMEN: 21 Iunie 2001

CONCLUZII SCRISE
formulate de inculpatul-recurent Valerian STAN

Respectuos solicit tribunalului, pe baza probelor administrate și a argumentelor invocate în apărarea mea, în raport cu aceste probe și cu legile în vigoare, să admită recursul meu, să caseze sentința penală nr.378/27.02.2001 pronunțată de Judecătoria Sectorului 1 București în dosarul penal nr. 18834/2000, iar pe fondul cauzei să dispună achitarea mea.

Solicit instanței de recurs să analizeze următoarele argumente, care privesc 3 aspecte esențiale:

**I. MOTIVAȚIA SCRISORII DESCHISE INCRIMINATE ȘI A
REFERIRII LA PARTEA VĂTĂMATĂ**

**II. CRITICILE PRIVIND SOLUȚIA ADOPTATĂ ÎN CAUZĂ DE
INSTANȚA DE FOND**

**III. JUSTIFICAREA DEMERSULUI REPREZENTAT DE SCRISOAREA
DESCHISĂ ȘI A CRITICILOR LA ADRESA SENTINȚEI RECURATE, ÎN
LUMINA JURISPRUDENȚEI INSTANȚELOR NAȚIONALE ȘI A CURȚII
EUROPENE A DREPTURILOR OMULUI.**

I. Problematika care a constituit unul din capitolele scrisorii deschise pe care am adresat-o ambasadorilor țărilor UE și NATO la București - transparența și corectitudinea actului de administrație publică - a fost una căreia m-am dedicat constant în anii de după revoluție. Am făcut lucrul acesta în fiecare din calitățile publice pe care le-am avut - între 1991 și mai 2000, ca lider al Alianței Civice (una din organizațiile civice cele mai importante din România); între decembrie 1996 -august 1997, ca secretar de stat și șef al Departamentului de Control al Guvernului; între 1990 și momentul de față (cu excepția perioadei în care am funcționat ca secretar de stat), ca ziarist. Aceasta preocupare și modul în care m-am dedicat ei au fost și sunt cunoscute și apreciate de comentatorii și analiștii politici, de presa și de opinia publică.

Atenția sporită cu care m-am ocupat mai ales în ultimii aproape cinci ani de corupția din administrația publică se datorează deteriorării fără precedent, sub acest aspect, a situației din România. În legătură cu această situație, voi menționa câteva din cele mai recente evaluări ale unor organisme și autorități interne și internaționale preocupate de corupția din România:

- un studiu al Fundației pentru Dezvoltarea Societății Civile, realizat în perioada mai-iunie 2000, a constatat, între altele, că "populația Bucureștiului percepe corupția ca pe un fenomen generalizat, proporția celor care îl resimt fiind de 91,7%";

- în perioada alegerilor de la sfârșitul anului trecut, Institutul Metro Media Transilvania a realizat un sondaj de opinie din care a rezultat că cei mai mulți dintre cei chestionați, 42%, considerau că prioritatea noii administrații trebuie să fie sancționarea celor vinovați de corupția din România;

- în cursul anului trecut, în urma unor analize proprii, patru organizații neguvernamentale românești - Asociația Română pentru Transparență - Transparency International România, Asociația Pro Democrația, Agenția de Monitorizare a Presei Academia Cațavencu și Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile - au adoptat și dat publicității textul unei declarații comune în care, între altele, se arată: "Corupția este una din problemele cele mai grave cu care se confruntă România", "România este percepută pe plan intern și internațional ca o țară în care funcțiile și demnitățile publice sunt folosite abuziv de deținătorii lor pentru obținerea unor beneficii personale sau de grup";

- în ultimul studiu, pe anul 2000, privind indicele de percepție a corupției, organizația Transparency International a situat România pe locul 68 din 90 de țări într-un clasament în ordine crescătoare a nivelului de corupție (România este notată cu 2,9 față de nota maximă - 10,0 - atribuită țării cu nivelul cel mai scăzut de corupție și se află într-o situație mai precară decât țări precum Columbia, Kazahstan, Thailanda, Belarus, Ghana, Senegal, Zimbabwe);

în Raportul său din anul 2000 privind România, Comisia Europeană specifică: "*Corupția continuă să fie o problemă larg răspândită și a întregului sistem. Ea nu numai că subminează funcționarea sistemului legal, dar are și efecte dăunătoare asupra economiei și a condus la o pierdere a încrederii în autoritățile publice*";

în Raportul pe anul 2000 privind România, Parlamentul European a consemnat: "*la nota că în ciuda numeroaselor inițiative ale Guvernului, rămân multe de făcut pentru a preveni corupția care subminează structurile politice și administrative din România*";

un studiu al Băncii Mondiale, dat publicității la 2 martie 2001, a constatat că principalele consecințe ale corupției din România sunt scăderea nivelului de trai al populației, îmbogățirea peste măsură a anumitor categorii sociale în defavoarea categoriilor deja defavorizate și declinul moral al societății și că 67% dintre români consideră că "toți sau aproape toți funcționarii publici sunt corupți";

- Raportul pe anul 2000 al Departamentului de Stat al Statelor Unite cu privire la respectarea de către România a drepturilor omului a constatat faptul că *ziariștii sunt pedepsiți pentru criticile pe care le fac cu privire la corupția guvernamentală*;

- În cadrul unei întâlniri pe care a avut-o, în a doua parte a lunii februarie 2001, cu parlamentari români, Nils Revelius, ambasadorul la București al Suediei (țara care deține președenția UE) a apreciat că în perspectiva integrării în Uniune pașii cei mai rapizi pe care trebuie să-i facă România sunt cei în combaterea corupției.

Este un adevăr acceptat practic unanim că, deși situația din România este foarte gravă, autoritățile nu fac ceea ce ar trebui să facă pentru eradicarea corupției din administrația publică. Aceasta stare de fapt persistă și pentru că cei mai înalți demnitari și funcționari publici beneficiază de o imunitate practic deplină. În România s-au produs băncilor publice prejudicii de ordinul miliardelor de dolari, flota maritimă comercială a dispărut practic cu totul, zeci de demnitari și funcționari publici au fost implicați în cele mai răsunătoare cazuri de corupție și s-au folosit de pozițiile lor publice pentru a-și procura

beneficii și privilegii private dintre cele mai mari, inclusiv în dauna avutului public și cu toate acestea nimeni nu a răspuns practic pentru aceste fapte, nici un demnitar sau înalt funcționar public nu a fost destituit și nu a demisionat în urma gravelor scandaluri în care a fost implicat. Lucrul acesta este evident nu doar pentru opinia publică din România, ci și pentru organismele și instituțiile internaționale.

Un studiu recent al Fundației internaționale "Freedom House" a caracterizat această situație cât se poate de exact: "Deși în România fenomenul corupției este larg răspândit, nici un oficial de rang înalt nu a fost condamnat pentru corupție".

De-a lungul ultimilor ani am făcut - din pozițiile pe care le-am deținut - numeroase demersuri pe lângă autorități și instituții din țară cu scopul ameliorării acestei situații. În ultimii doi ani, am realizat un studiu referitor la aceste chestiuni, studiu concretizat într-un document (pe care îl atașez în anexa 1), care consemnează și demersurile pe care le-am amintit pe lângă autoritățile și instituțiile publice din țară.

Urmărind să încurajez și sub această formă autoritățile române să acționeze în direcția reformelor economice, instituționale și a diminuării fenomenului corupției - ca premisă, între altele, și a integrării României în organismele europene și euro-euroatlantice - la data de 4 septembrie 2000 am adresat o scrisoare deschisă ambasadorilor la București ai statelor membre ale UE și NATO. Am făcut acest demers în calitate de ziarist (colaborator la acea data la cotidienele centrale "Bursa" și "Cotidianul").

La capitolul privind corupția din administrația publică, am afirmat, între multe altele, și următoarele: *"înalti demnitari ai statului se folosesc de funcțiile pe care le dețin pentru a-și procura avantaje materiale dintre cele mai mari. De-a lungul timpului am semnalat numeroase asemenea situații. Aici voi exemplifica cu doar trei cazuri, consemnate nu de mult de presă - al fostului ministru al Transporturilor, Traian Băsescu (care pentru afacerile sale private și-a însușit echivalentul a circa un milion de dolari din fondurile destinate României prin programul UE-PHARE), al ministrului Justiției Valeriu Stoica și finului acestuia Flavius Băias, secretar de stat al același Minister al Justiției (care prin firmele lor și-au însușit din fondurile publice - de la FPS și Bancorex - diferite sume de bani, în cazul celui de-al doilea de ordinul zecilor de miliarde de lei) și al secretarului de stat de la Ministerul Mediului și Pădurilor, Anton Vlad (care prin două din firmele sale a obținut venituri ilegale de miliarde de lei din chiar sectorul de care răspundea)."*

În legătură cu afirmația care a vizat partea vătămată fac următoarele precizări:

a) ea s-a bazat, în principal, pe informația apărută în ziarul național "Curentul" din data de 18 ianuarie 2000, informație consemnată sub formă de declarație, pusă între ghilimele, a ministrului Transporturilor Traian Băsescu: "Și eu am 20 la sută dintr-o firmă de înghețată constituită printr-un credit PHARE de 1.000.000 de dolari"; am avut reprezentarea că informația este exactă pe de o parte, întrucât timp de șapte luni și jumătate ea nu a fost dezmințită de ministrul Transporturilor (care avea la dispoziție un birou de presă ce monitoriza zilnic presa centrală), iar pe de altă parte pentru că și în alte ocazii, *anterioare scrisorii mele deschise, în presă au apărut informații indicând că afacerile părții vătămate și ale familiei sale au beneficiat de credite PHARE* - a se vedea în acest sens articolul "Miniștri afaceriști (II); Afacerile familiei Băsescu" publicat de cotidianul național "Evenimentul zilei" la data de 3 martie 2000 (anexa 2) din care citez: "Firma familiei Băsescu" (o fabrică de înghețată la care era - și este - asociată soția părții vătămate - nota noastră) "se descurca. A obținut un credit de 100 de milioane de lei de la Banca "Ion

Tiriac", iar acum încearcă să pună mâna pe un credit PHARE de 50.000 de dolari pentru dezvoltare". *Nici această informație nu a fost dezmințită vreodată de ministrul Transporturilor de la acea dată Traian Băsescu. Ca aceasta informație era exactă o sugera și faptul că articolul respectiv a fost scris în urma unei discuții pe care ziaristul a avut-o cu ministrul Transporturilor, articol în care este consemnată, între ghilimele, și o declarație a acestuia;* articolul amintit din "Evenimentul zilei" contrazice susținerile pe care partea vătămată le-a făcut în fața instanței de fond potrivit cărora nu ar fi existat și alte consemnări în presă, anterioare scrisorii mele deschise, care să se refere la faptul că aceasta ar fi beneficiat de credite PHARE pentru afacerile sale private;

b)- sensul afirmației pe care eu am făcut-o cu privire la partea vătămată a fost că, în calitate de demnitar, s-a folosit de poziția sa publică pentru a-și procura beneficii materiale personale; atunci când eu am făcut aceasta afirmație cu privire la partea vătămată am dat un singur exemplu, care mi s-a părut cel mai semnificativ, din mai multele care puteau fi date cu privire la persoana și comportamentul fostului ministru al Transporturilor; astfel, îmi era cunoscut - pentru că era de notorietate - faptul că pe timpul mandatului de ministru al Transporturilor, nesocotind dispozițiile art 104 din Constituție - "Funcția de membru al Guvernului este incompatibilă cu exercitarea unei funcții de reprezentare profesională salarizate în cadrul organizațiilor cu scop comercial" - partea vătămată a avut calitatea de asociat și administrator al Societății Comerciale Triton Company SA și de asociat unic și administrator cu puteri depline al Societății Comerciale M.T. Vega Transport SRL (vezi anexa 2 - ziarul "Evenimentul zilei" din 3 martie 2000 și anexa 3 - extras din evidențele Oficiului Național al Registrului Comerțului); relevant pentru comportamentul în afara legii al fostului ministru al Transporturilor (și profitabil pentru interesele sale private) este faptul că cele două societăți comerciale aveau ca obiect principal de activitate "transporturile maritime și de coasta" (vezi anexa 3 - SC M.T. Vega Transport SRL) și "întreținerea, repararea și dezmembrarea navelor și transporturi terestre, rutiere și pe căi navigabile" (vezi anexa 3 - SC Triton Company SA), obiect de activitate care a interferat esențial și în modul cel mai evident cu domeniul în care partea vătămată a avut, ca ministru al Transporturilor, cele mai importante responsabilități și competențe decizionale; împrejurarea că pregătirea profesională a părții vătămate este în domeniul transporturilor (cu specializare în transporturile navale), face evidentă incompatibilitatea în care el s-a aflat, ca membru al guvernului, pe toată perioada în care a exercitat și "o funcție de reprezentare profesională salarizată în cadrul unei organizații cu scop comercial" (art 104 din Constituție); în plus de aceasta, pe timpul cât a avut calitatea de ministru al Transporturilor, partea vătămată a folosit vila de protocol care i-a fost repartizată ca locuință, în considerarea funcției sale publice, din fondul locativ de stat, ca sediu pentru una din firmele sale, SC M.T. Vega Transport SRL (a se vedea anexa 3 și anexa 4 - adresa nr 15/4086/1991 prin care ministrului Transporturilor Traian Băsescu i-a fost repartizat, ca locuință, imobilul din Bd Aviatorilor nr 57 sectorul 1 București);

c)- referitor la culpa pe care instanța de fond a reținut-o în sarcina mea, în calitate de ziarist, în sensul că "a făcut afirmația referitoare la partea vătămată fără să justifice cele afirmate prin nici un demers de verificare a acestora " arăt următoarele:

- deși o declarație foarte importantă consemnată între ghilimele, într-un ziar cu difuzare națională, care nu a fost dezmințită niciodată de cel căreia i-a fost atribuită, are, în opinia mea, o credibilitate practic deplină, cu ocazia redactării scrisorii deschise am încercat să obțin informații în legătură cu creditul PHARE în discuție, în cursul lunii iulie sau august 2000, de la Delegația de la București a Comisiei Europene; un funcționar român de la departamentul de informare al Delegației mi-a spus că asemenea date pot fi obținute exclusiv de la autoritățile române; autorităților române - primului ministru Mugur Isărescu - mă adresasem, însă, fără nici un rezultat, în prima parte a anului

2000 (vezi anexa 1, fila 3 - solicitasem accesul la informația, mai largă privind firmele și întreprinderile private care au beneficiat (și condițiile în care au beneficiat) de credite din fonduri UE-PHARE (dovada expedierii scrisorii către primul ministru - raport fax sau recipisa poștală - se află în geanta care mi-a fost furată, din mașină, la data de 22 iunie 2000; furtul respectiv a fost reclamat în aceeași zi, la Secția 16 de poliție din București, sub numărul 1147/297); refuzul autorităților și instituțiilor publice românești de a permite accesul la informația - de interes public, în accepțiunea art 31 din Constituția României - privind gestionarea fondurilor UE-PHARE (și din credite BIRD/BERD) a fost confirmat și cu ocazia demersurilor pe care le-am făcut în prima parte a anului 2001 pe lângă băncile care au gestionat aceste fonduri și **Guvernul României** (vezi anexa 5: aceste demersuri au fost făcute în scopul realizării studiului atașat la anexa 1); toate cererile pe care le-am făcut pentru a mi se comunica denumirea și adresa societăților comerciale cu capital privat care au beneficiat de asemenea credite au rămas fără răspunsul solicitat (neoficial și insistând să nu le fie dezvăluită identitatea, unii funcționari ai băncilor au confirmat că de asemenea credite, foarte avantajoase, au beneficiat, pentru afacerile lor private, mai ales înalți demnitari și funcționari publici, politicieni și rude și apropiați ai acestora;

- același refuz l-am întâmpinat și atunci când am solicitat, în interesul susținerii apărării mele în prezenta cauză, relații de la o serie de bănci, privind obținerea de credite din fondurile PHARE sau alt tip de credite provenind din fonduri ale Uniunii Europene, de către societățile comerciale ale părții vătămate și ale familiei acesteia - vezi anexa 5.

Instanța de fond a reținut în sarcina mea o culpă pentru pretinsa neîndeplinire a unei "obligații" pe care nu o aveam, în sensul apreciat de instanța de fond, dar de care m-am achitat - aceea de a verifica dacă declarația părții vătămate consemnată în presă corespundea adevărului - fără să observe că partea vătămată nu mi-a cerut, înainte de a formula o plângere penală, să corectez, printr-un drept la replică, informația pretins calomnioasă.

Instanța de fond a reținut eronat că sensul formulării prin care m-am referit la acțiunea părții vătămate - "și-a însușit pentru afacerile sale" o sumă din fondurile PHARE - ar fi acela de a fi "sustras", de a fi "furat" sau în orice caz de a-și fi însușit pe căi ilegale ("ca în exemplele privind pe Valeriu Stoica, ministrul Justiției și Anton Vlad, ministrul Mediului și Pădurilor").

O asemenea interpretare este cel puțin greșită. Pe de o parte, pentru că sensul verbului "a însuși" este categoric diferit de "a sustrage" și încă și mai diferit de "a fura", iar pe de altă parte pentru că atunci când am vorbit despre partea vătămată nu am făcut-o, cum s-a reținut, în termenii unei acțiuni ilegale (ca în "exemplele privind pe Valeriu Stoica și Anton Vlad"). Este regretabil că instanța de fond nu a observat că atunci când intenția mea a fost să vorbesc despre o acțiune ilegală, am numit-o așa, în mod expres, ca în cazul secretarului de stat (și nu ministrului) Anton Vlad: "prin două din firmele sale a obținut venituri ilegale de miliarde de lei din chiar sectorul de care răspundea".

Sensul afirmației mele, pe care îl reiterez și în fața onoratei instanțe de recurs, a fost și este acesta: fostul ministru al Transporturilor s-a folosit de poziția sa publică pentru a-și procura avantaje materiale private. Acest sens rezultă limpede din prima parte a pasajului incriminat al SCRISORII DESCHISE: "ÎNALȚI DEMNITARI AI STATULUI SE FOLOSESC DE FUNCȚIILE PE CARE LE DEȚIN PENTRU A-ȘI PROCURA AVANTAJE MATERIALE DINTRE CELE MAI MARI... AICI VOI EXEMPLIFICA CU DOAR TREI CAZURI, CONSEMNAȚE NU DEMULT DE PRESA - AL FOSTULUI MINISTRU AL TRANSPORTURILOR, TRAIAN

BĂSESCU (CARE PENTRU AFACERILE SALE PRIVATE ȘI-A ÎNSUȘIT ECHIVALENTUL A CIRCA UN MILION DE DOLARI DIN FONDURILE DESTINATE ROMÂNIEI DIN PROGRAMUL U.E. –PHARE”.

Dacă instanța nu ar fi citit trunchiat acest pasaj, sensul corect, cel pe care eu l-am dat în mod clar afirmației mele, ar fi rezultat fără putință de tăgadă că în cazul fondurilor PHARE/BIRD/BERD, în discuție, în particular în cauza de față, lucrul acesta nu s-a întâmplat prin sustragere/furt (orice om rațional și de bună credință înțelege că așa ceva este în mod practic imposibil) și nici prin încălcarea legii (din păcate, legislația din România este atât de deficitară că miniștrii pot - și o și fac - să amestece practic cum vor banul public cu cel privat și afacerile lor și ale familiilor lor cu creditele pe care Guvernul le obține de la Uniunea Europeană, BIRD, BERD, Banca Mondială etc. etc).

Așa cum am arătat și în fața instanței de fond, înțelesul pe care eu l-am dat expresiei "și-a însușit", trebuie lămurit și prin raportare la obiectul "însușirii" — un credit cu declarația mea, coerentă și logică sub acest aspect - fila 19 din dosar (sinonimul pe care dicționarul explicativ al limbii române îl menționează la expresia "a-și însuși", cu sensul despre care vorbim aici, este "a-și apropria") și cu sensul acordat cuvântului "credit" în limba română-fila 71 din dosar (împrumut, sumă de bani rambursabilă, cu sau fără dobândă).

Instanța de fond a susținut că proba adevărului celor afirmate de mine ar fi însemnat proba faptului că partea vătămată și-ar fi însușit, într-adevăr, pe căi nelegale, pentru afacerile sale, un milion de dolari din fondurile destinate României prin programele UE-PHARE și nu că în ziarul "Curentul" a fost publicată o pretinsă afirmație a părții vătămate în sensul că ar fi primit un credit PHARE, și nici faptul că partea vătămată a făcut realmente această afirmație. În legătură cu aceasta sunt de făcut următoarele observații:

a) eu nu am afirmat, repet, că partea vătămată și-ar fi însușit pe căi ilegale/"nelegale" sume provenind din credite PHARE;

b) eu am afirmat, esențial, că fostul ministru al Transporturilor este unul din înalții demnitari care s-au folosit de pozițiile lor publice pentru a obține beneficii personale; proba adevărului acestei afirmații este realizată, între altele, prin dovedirea următoarelor situații de fapt:

- Pe timpul cât fostul ministru al Transporturilor a ocupat poziții de înaltă demnitate publică, societatea comercială Prod Cros SRL, aparținând soției acestuia, a beneficiat de credite pe care Guvernul român le-a contractat de la banci internaționale (BIRD/BERD) pentru sectorul privat de producție și servicii din România. Obținerea unui asemenea credit reprezintă în mod categoric un avantaj. Așa cum rezultă din Ordonanța nr 17 din 21.01.1994 - atașată la dosarul de fond - cu privire la ratificarea Acordului de împrumut dintre România și BIRD, încheiat la Washington la 15.06.1992, creditele de acest gen sunt credite cu garanție guvernamentală. Modul în care ele sunt gestionate este o chestiune de interes public - și nu exclusiv privat, ca în cazul băncilor cu capital privat, ale căror credite au o natura efectiv "comercială" - întrucât, potrivit Ordonanței menționate, creditele respective contează în bilanțul datoriei publice externe și, mai mult, influențele financiare rezultate din aplicarea acordurilor de împrumut se regăsesc în bugetul public și se regularizează cu acesta, inclusiv prin subvenționarea diferenței de dobândă. Avantajele acestui tip de credite țin de faptul că cei care beneficiază de ele sunt ținuti de forme de garantare mai puțin numeroase și mai puțin severe decât în cazul creditelor comerciale, dobânda este mai mică, termenele pentru care sunt acordate sunt mai mari, sunt acordate în valută și se pot restitui în lei etc).

Pe timpul cât fostul ministru al Transporturilor a ocupat poziții de înaltă demnitate publică, fabrica de înghețata a familiei acestuia a beneficiat de un credit de 1.000.000 de dolari din fondurile pe care UE le-a pus la dispoziția Guvernului român pentru dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii (aceasta rezultă din faptul că informația apărută în ziarul "Curentul", ca unul din elementele pe care mi-am bazat afirmația pe care am făcut-o cu privire la partea vătămată, nu a fost niciodată dezmințită de partea vătămată; mai mult chiar, cu ocazia cuvântului pe fond, apărătorul părții vătămate a susținut explicit că citatul din ziarul "Curentul" nu a fost dezmințit pentru că el conține adevărul).

Este cu totul surprinzător că instanța de fond nu a considerat ca un lucru neobișnuit faptul că un inapt demnitar public a beneficiat pentru afacerile sale private de credite substanțiale, din sumele puse la dispoziția Guvernului român (sau contractate de acesta de la banci internaționale) pentru dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii (credite mai avantajoase decât cele de pe piață, prin condițiile concrete de acordare și restituire a lor; de altfel, aceste avantaje sunt de natură să explice și de ce un înalt demnitar al statului și om de afaceri precum Traian Băsescu a optat pentru afacerile sale private pentru acest tip de credite, și nu pentru un altul, de la o bancă privată, de exemplu).

În considerarea rolului activ pe care, potrivit art.3,4 și 62 din Codul de procedură penală, instanța ar fi trebuit să-1 aibă în aflarea adevărului în cauză, consider că s-ar fi impus să se solicite părții vătămate să declare dacă a beneficiat, pentru afacerile sale private, de credite puse de Uniunea Europeană la dispoziția Guvernului român sau contractate de acesta de la banci internaționale, în ce cuantum, la ce date și în ce condiții. În opinia mea, aceste date erau strict necesare pentru o soluționare temeinică a cauzei de față. Pentru că a făcut în fața justiției afirmația că a fost calomniată, partea vătămată avea obligația să dovedească, între altele, și că acele credite de care a beneficiat nu au fost, prin condițiile de acordare, mai atrăgătoare decât cele de pe piața obișnuită și că, în consecință, nu ar fi avut nici un interes să se folosească de poziția sa de demnitar pentru a le obține. O simplă afirmație a apărătorului părții vătămate - pe care instanța a luat-o drept un adevăr absolut - ca cele două credite au fost unul "comercial", iar celălalt "oneros", nu dovedește deloc că respectivele credite - "gubernamentale" - nu au fost purtătoare de condiții avantajoase în comparație cu cele de pe piața obișnuită și că, în consecință, fostul ministru al Transporturilor nu a avut interesul să obțină pentru afacerile sale private acest gen de credite.

Admițând că ar fi fost într-adevăr vorba despre credite comerciale, în sensul strict al termenului, adică despre credite rambursabile (în principiu, orice credit comercial are un caracter oneros, pentru că nu se confundă cu un act gratuit), creditele în discuție în speța, prin regimul lor legal deja descris, sunt mai puțin oneroase pentru beneficiarul lor și aceasta este relevant în speța de față: **-OBȚINEREA UNUI CREDIT COMERCIAL DE CĂTRE UN ÎNALT DEMNITAR PUBLIC, ÎN CONDIȚII MAI AVANTAJOASE DECÂT CELE ÎN MOD OBIȘNUIT PRACTICATE PE PIAȚĂ.**

În condițiile în care partea vătămată nu a făcut o asemenea dovadă, instanța de fond ar fi trebuit să constate că plângerea acesteia este neîntemeiată și să pronunțe o soluție de achitare a mea. Dar instanța nu a făcut lucrul acesta, ci a dispus condamnarea mea, cu toate că pe timpul procesului am adus suficiente elemente probatorii din care a rezultat că creditele "gubernamentale" BIRD/BERD de care partea vătămată a beneficiat pentru afacerile sale au fost credite cu condiții avantajoase în comparație cu cele de pe piața obișnuită. Din cauza secretomaniei din jurul acordării acestor credite (și a celor UE-PHARE), datele respective au fost obținute cu mare dificultate, de la funcționari bancari îngrijorați de posibilele consecințe împotriva lor, și care au insistat aproape îngroziți să le fie asigurat anonimul. Este cu totul de neînțeles de ce în

hotărârea pe care a pronunțat-o instanța de fond nu a făcut nici cea mai mică referire la creditul BIRB/BERD de 200.000 de dolari - "gubernamental", cu condiții avantajoase - de care, s-a dovedit pe timpul procesului prin înscrisurile depuse chiar de partea vătămată, a beneficiat fabrica de înghețată a soției înaltului demnitar.

În notele de concluzii scrise depuse de partea vătămată s-a sugerat ca demiterea mea de la conducerea Departamentului de Control al Guvernului, în luna august 1997 -demitere solicitată și de partidul căruia aparținea partea vătămată, ca vicepreședinte și ministru al Transporturilor - ar constitui un motiv de "ură personală", căreia s-ar datora afirmația pe care am făcut-o în scrisoarea deschisă cu privire la partea vătămată. Este adevărat, partidul părții vătămate - și partea vătămată înseși - au solicitat demiterea mea. Aceasta decizie, însă, a aparținut exclusiv primului ministru de la acea dată, Victor Ciorbea (numirea și revocarea secretarului de stat șef al Departamentului de Control al Guvernului era un atribut exclusiv al acestuia). Așa cum se poate vedea în stenograma ședinței de Guvern în care primul ministru a luat aceasta decizie și rezultă din poziția sa exprimată public în legătură cu aceasta demitere, Victor Ciorbea a avut argumente proprii și o convingere proprie solidă că se impune să ia aceasta decizie (ulterior însă, la nici un an de la acest moment, primul ministru a recunoscut public, în repetate rânduri, ca una *din primele două mari greșeli ale sale a fost "nesusținerea fostului șef la Corpului de Control al Guvernului, Valerian Stan, și demiterea acestuia" -anexa 16*). Prin urmare, dacă ar fi fost să "urască personal" pe cineva - și dacă ar fi fost să amestec lucrurile în maniera pe care o sugerează partea vătămată - acel cineva ar fi trebuit să fie mai ales cel care m-a demis efectiv din funcție. Dar dacă despre Victor Ciorbea nu am scris niciodată până acum, așa cum am scris despre partea vătămată, că s-a folosit de pozițiile sale publice pentru a-și procura beneficii și privilegii personale, lucrul acesta nu s-a întâmplat pentru că "nu aș fi avut motive de ură personală", ci pur și simplu pentru că fostul prim-ministru nu a făcut - sau cel puțin eu nu știu să fi făcut - asemenea lucruri (nu a administrat firme proprii pe timpul mandatului public, nu a folosit casa de protocol ca sediu pentru firmele sale, nu a beneficiat de credite guvernamentale etc). De asemenea, secretarii de stat Flavius Baias și Anton Vlad, numiți și ei de mine, alături de partea vătămată, ca demnitari care s-au folosit de pozițiile lor publice în interes privat nu au avut absolut nici o implicare în demiterea mea.

Instanța de fond m-a condamnat și m-a obligat la plata unor despăgubiri morale, echivalând cu venitul pe care eu îl realizez în aproape un an de zile, reținând că am adus prejudicii reputației fostului ministru al Transporturilor și că *"fapta afirmată cu privire la partea vătămată este de natură a-i atrage acestuia consecința disprețului public, cel puțin, sensul dat prin afirmația făcută și în contextul în care a fost cuprinsă fiind acela că partea vătămată și-a procurat prin mijloace nelegale suma menționată"*. În legătură cu aceasta, arăt următoarele:

- repet faptul că nu am afirmat că partea vătămată a beneficiat de creditele în discuție folosindu-se de mijloace "nelegale";
- partea vătămată nu a făcut vreo dovadă că în urma acțiunii mele a suferit vreun prejudiciu; este regretabil ca instanța de judecată însăși, în lipsa oricărei dovezi din care să fi rezultat pretinsul prejudiciu, a pronunțat o hotărâre atât de severă și a acordat părții vătămate despăgubiri atât de mari, total nejustificate, contrar art.14 din Codul de Procedură Penală și art.62 din Codul de Procedură Penală;
- mai mult, instanța a acordat aceste despăgubiri, așa cum ea însăși a arătat în cuprinsul hotărârii judecătorești, pentru un prejudiciu ipotetic - "fapta afirmată cu privire la partea vătămată este de natura a-i atrage acestuia consecința disprețului public", deși în mod evident răspunderea civilă ca urmare a săvârșirii unei fapte penale, este o răspundere

civilă delictuală, pentru a cărei antrenare trebuiesc îndeplinite condițiile cumulative deduse din art998 Cod. Civil, condiții a căror îndeplinire partea vătămată nu a probat-o în spetă;

- partea vătămată și instanța de judecată nu au făcut vreo dovadă că ar fi existat vreo prejudiciere a imaginii publice și a demnității fostului ministru al Transporturilor, ca urmare a afirmației mele, pentru simplul motiv că o asemenea dovadă nu putea fi făcută: în perioada care a urmat scrisorii mele deschise, partea vătămată și-a consolidat constant poziția în interiorul partidului său (la data de 18 mai 2001 2001, Traian Băsescu, până atunci vicepreședinte al PD, a fost ales de Convenția Națională a partidului ca președinte, cu 653 de voturi față de 304, respectiv 64 obținute de contracandidații săi, Petre Roman, fost lider al partidului până atunci, timp de zece ani, și Simona Marinescu); în aceeași perioadă de timp, popularitatea fostului ministru al Transporturilor a crescut constant: în decembrie 2000, cota de încredere a cetățenilor în acesta a fost de 51%, în ianuarie 2001 - 58%, în februarie 2001 - 65% (vezi anexa 6);

- instanța de fond trebuia să aibă în vedere, atunci când și-a format convingerea privind pretinsul prejudiciu adus imaginii publice și a prestigiului părții vătămate, faptul că de-a lungul tuturor anilor în care a fost ministru al Transporturilor și parlamentar, între 1991 și 2000, partea vătămată a fost criticată în mod constant în presă, pentru unele din acțiunile și gesturile sale nelegale, abuzive și contrare statutului de demnitate publică pe care îl avea:

a) În toată această perioadă, implicarea sa ca înalt responsabil al Ministerului Transporturilor, în "gestionarea" flotei maritime comerciale a României a fost criticată sever și permanent în presă și a făcut obiectul unor anchete derulate de organe specializate ale statului (comisii parlamentare, comisii guvernamentale, poliție etc). În cursul ultimilor trei ani, acțiunile în acest domeniu ale ministrului Transporturilor au făcut și fac obiectul anchetelor Parchetului General; presa a relatat despre aceste lucruri, în legătură directă cu activitatea fostului ministru al Transporturilor, în termeni precum "lanțul de fărâdelegi care au dus la ruinarea flotei maritime a României" (anexa 7 - ziarul "Evenimentul zilei" din 11 ianuarie 1999), "Prima mare lovitură i-a fost dată Companiei Petromin de către Traian Băsescu, în 1991, când a pus la cale asocierea cu Thorvald Klaveness, botezată Petroklav, soldată cu o pagubă de circa 100 milioane \$ în paguba statului român" (anexa 8 - ziarul "România Liberă" din 6 mai 2000), "Prejudiciul total al Companiei "Petromin" în perioada 1991-1999 este estimat la peste 150 de milioane de dolari. În dosar (*al Parchetului General - nota noastră*) alături de Traian Băsescu sunt incriminați și directorii "Petromin", împreună cu o parte din membrii Consiliului de Administrație al Companiei" (anexa 9 - ziarul "Evenimentul zilei" din 8 decembrie 2000). Exemple de acest gen voi da, dacă onorata instanță de recurs o va cere, cu ordinul zecilor.

b) Împotriva oricăror norme legale și de etică ale comportamentului unui demnitar public, fostul ministru al Transporturilor și-a asumat atitudini publice de încălcare gravă a legii și nerespectare a hotărârilor judecătorești definitive și executorii. Aici voi da un singur exemplu, în care ministrul Transporturilor a refuzat în modul cel mai categoric să respecte o hotărâre judecătorească definitivă și executorie prin care trebuia să reintegreze în muncă un funcționar al Ministerului - Gabriel Ștefănescu -, pe care îl concediase abuziv. Mă refer în concret la înscrisul depus la filele 25-29 -dosar fond. Unul din ziaristii care au stat de vorbă cu înaltul demnitar pe aceasta temă, a relatat în ziarul său - cotidianul cu tirajul cel mai mare din România - astfel: "întrebat de ce nu respecta, înscrisul și litera legii, o hotărâre judecătorească definitivă și executorie, Traian Băsescu a bătut cu pumnul în masă și a declarat în stilu-i caracteristic "îmi asum această răspundere! Buna ziua!" (anexa 10 - ziarul "Adevărul" din 29 mai 2000). La data de 6 septembrie 2000, în legătură cu acest caz, Ministerul Public a solicitat Biroului Permanent al Camerei Deputaților să decidă în privința începerii urmăririi penale împotriva fostului ministru al Transporturilor (anexa 10 bis - ziarul "Cronica română" din 7 septembrie 2000);

c) de asemenea, împotriva celor mai elementare norme legale și de etică ale comportamentului unui demnitar public sunt și alte două episoade relevante pentru "demnitatea" și "prestigiul" fostului ministru al Transporturilor și actual primar general al Capitalei: în ziua de 24 iunie 2000, partea vătămată l-a acuzat în public pe primul ministru Adrian Năstase că "folosește fondul pentru a întreține relații sexuale" (anexa 11 - ziarul "Evenimentul zilei" din 26 iunie 2000); în ziua de 10 aprilie 2001, în urma unei polemici cu primarul sectorului 5 din București Marian Vanghelie, primarul general al Capitalei l-a acuzat pe acesta că se folosește de minciuni și dezinformări prin omisiune, "specifice etniei" acestuia (anexa 12 - ziarul "Adevărul" din 11 aprilie 2001; din cauza culorii mai închise a tenului, primarul sectorului 5 este categorisit, peiorativ, de persoane cu aceleași instincte rasiste ca ale părții vătămate, drept "țigan").

III. Pentru înțelesul și întinderea dreptului fundamental la libertatea de exprimare, astfel cum este consfințit de Constituția României și recunoscut în jurisprudența pozitivă a instanțelor naționale și a Curții Europene a Drepturilor Omului, în raport cu calitatea în care subsemnatul am făcut afirmația incriminată, aceea de ziarist, și cu calitatea părții vătămate, aceea de om politic și demnitar public, înțeleg să formulez următoarele argumente:

- Prin soluția pe care a pronunțat-o, este evident că instanța de fond a reținut doar la nivel declarativ și pur formal importanța libertății de exprimare ca "drept fundamental", în sensul, textual reprodus din motivarea sentinței recurate, că "interesul criticii unei persoane care îndeplinește o funcție publică este neîndoios legitim", de vreme ce, în același timp, a ignorat cu desăvârșire jurisprudența progresistă a multora dintre instanțele românești și a Curții Europene a Drepturilor Omului cu privire la rolul cu totul excepțional pe care presa și libertatea de exprimare îl au în construcția, consolidarea și funcționarea unei societăți democratice.

- Mai mult, instanța de fond a transformat calitatea de ziarist a subsemnatului într-o circumstanță agravantă, contrar art.75 din Codul penal Recunoscând explicit această calitate, instanța apreciază textual (fila 5 a hotărârii judecătorești) că faptele subsemnatului au fost "de o gravitate însemnată având în vedere persoana inculpatului și calitatea acestuia".

- O asemenea viziune contravine în mod flagrant nu numai literei și spiritului Constituției României și Convenției Europene a Drepturilor Omului (CEDO), ci și jurisprudenței multora dintre instanțele românești (a se vedea, cu titlu de exemplu, anexa 13 - sentința civilă pronunțată de Tribunalul București - Secția a V- a Civilă, în procesul Victor BABIUC/versus Valerian STAN; - sentința civilă nr 1073 / 18,10. 2000 a Secției a III-a civilă a Tribunalului București și anexa 14 - decizia civilă nr. 189/3.042001 a Secției a IV-a civilă a Curții de Apel București) și a CEDO.

În legătură cu jurisprudența Curții Europene, voi aminti onoratei instanțe de recurs câteva din principiile de baza ale acesteia și voi arata în ce mod ele au fost nesocotite de către instanța de fond prin soluția pe care a pronunțat-o:

a) "Libertatea de exprimare, garantată de articolul 10 paragraful 1, constituie unul din fundamentele esențiale ale unei societăți democratice și una din cerințele prioritare ale progresului societății și împlinirilor personale". "Limitele criticii presei sunt mai largi cu privire la politicieni decât în raport cu indivizii obișnuiți" iar libertatea presei acoperă în aceste cazuri "nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență sau considerate inofensive, dar și pe acelea care ofensează, șochează sau

deranjează". "Spre deosebire de indivizii obișnuiți, politicienii trebuie să accepte în mod inevitabil și conștient verificarea strictă a fiecărui cuvânt și fapta, atât din partea jurnaliștilor cât și a marelui public și, în consecință, trebuie să dovedească un grad mai mare de toleranță" (cazul *Lingens vs Austria*, în "Hotărâri ale CEDO", Editura Polirom, 2000 - copie extras depusă la dosarul de fond, alăturat concluziilor scrise). La această jurisprudență a Curții de la Strasbuorg, pe care i-am invocat-o pe larg, instanța de fond nu a făcut, în motivarea soluției sale, nici cea mai mica referire. În acest fel, instanța de fond a eludat complet jurisprudența Curții Europene cu privire la limitele libertății presei în cazurile în care ea este analizată cu raportare la politicienii și la persoane aflate la guvernare.

b) Dacă nu ar fi procedat în acest fel, instanța de fond ar fi putut nu numai să dea o soluție legală, dar ar fi avut și argumentele necesare să explice părții vătămate de ce cazul *Constanțescu vs România*, invocat de aceasta, este, sub aspectul articolului 10 din Convenția Europeană, lipsit de relevanță în raport cu prezenta speță. Dl *Constantinescu* era un lider sindical și nu un ziarist. Persoanele pe care el le-a supus criticii - unei critici excesive, a considerat Curtea Europeană - aveau calitatea de profesor și nu de om politic și înalt demnitar al statului Dl *Constantinescu* a numit pe cele două profesoare - excesiv, a considerat Curtea Europeană - "delapidatoare", în timp ce eu, oricât ar încerca partea vătămată și instanța de fond să susțină altceva, nu am folosit, în raport cu partea vătămată, un asemenea limbaj și nici, direct sau indirect, categorisiri precum "ilegal", "a sustras", "a furat" etc. De altfel, limbajului meu îi sunt din principiu străine asemenea formule, așa cum îi sunt străine și formulările cu care partea vătămată înțelege să se manifeste public (un ultim exemplu este acela în care, pe timpul unei emisiuni televizate, partea vătămată s-a exprimat astfel despre doi dintre foștii săi colegi de Guvern, miniștrii de Interne *Gavril Dejeu* și *Dudu Ionescu*: "*Dejeu și Dudu Ionescu sunt niște ticăloși și nemernici*" - anexa 15, ziarul "*Cotidianul*" din 23 mai 2001).

c) Dacă instanța de fond ar fi luat în considerare jurisprudența Curții Europene pe care i-am supus-o atenției, ar fi observat că speța de față este foarte asemănătoare cu aceea a cazului *Dalban vs România* (mai cu seamă prin faptul că Dl *Dalban* a fost un ziarist iar cel căruia el le-a adus critici pentru comportamentul lui public era, exact ca și în cazul de față, un om politic și un înalt demnitar de stat). Dacă așa ceva s-ar fi întâmplat, instanța de fond ar fi găsit un argument în plus pentru achitarea subsemnatului - și în ultima instanță pentru respectarea uneia din libertățile cu adevărat fundamentale pentru orice societate democratică, libertatea de exprimare, în soluția CEDO pronunțată în cazul *Dalban/versus ROMÂNIA*, unde se regăsește una dintre cele mai progresiste concepții despre libertatea presei: "libertatea presei scrise include și recurgerea la o anumită doză de exagerare și chiar de provocare" (așa cum am arătat și în fața primei instanțe, atunci când am avut ultimul cuvânt, crezând că o să fiu înțeles corect, am reprodus pasajul anterior numai pentru a învedera cât de largi sunt limitele libertății de exprimare în viziunea Curții Europene și nu pentru a mărturisi credința proprie ca o regulă a deontologiei ziaristului ar fi aceea a comportamentului excesiv și provocator). Pentru mine este un motiv de autentică satisfacție și de încredere în judecata pe care o va face instanța de recurs să reproduc, la fel cum a făcut-o și Curtea de la Strasbourg în chiar cuprinsul hotărârii sale, opinia judecătorului Mihai Ciubotaru de la Tribunalul Neamț care s-a opus - din păcate fără succes -condamnării ziaristului *Ionel Dalban*: "*Ziaristul are dreptul și obligația de a pune în discuție instituțiile și oamenii acestora, pentru a controla dacă munca lor este satisfacatoare, dacă ei își justifică mandatul cu care au fost investiți și dacă prestigiul cu care sunt înconjurați este autentic sau fals*". În sfârșit, cazul lui *Ionel Dalban* ar fi fost important

de avut în atenție și prin aceea că Curtea de la Strasbourg a decis că a existat o încălcare a art 10 din Convenție având în vedere și împrejurarea că "nu a existat nici o dovadă care să arate că faptele descrise în articolele D-lui Dalban au fost în întregime neadevărate". Mutatis mutandis, solicit onoratei instanțe de recurs să constate, pe baza celor arătate mai sus și a celor pe care le voi arăta în continuare ca nici afirmația incriminată din scrisoarea mea deschisă nu a fost "în întregime neadeverată", ci chiar, așa cum rezultă din probele administrate în cauză, marcată de veridicitate, purtând girul adevărului, chiar dacă nu al adevărului judiciar, pentru că gazetarul nu este nici anchetator și nici magistrat. De altfel, în ipoteza reducerii la absurd, în care ziaristul ar fi obligat să scrie numai cu privire la faptele constatate reale prin hotărâri judecătorești, multe din faptele negative, dăunătoare societății, care se petrec în realitate, nu ar mai ajunge să fie vreodată declarate ca adevărate în justiție, iar rolul presei s-ar reduce la simpla contabilizare a realității, verificată judiciar, deci libertatea de exprimare ar fi practic desființată.

Solicit instanței de recurs SĂ ADMITĂ RECURSUL, SĂ CASEZE SENTINȚA RECURATĂ, IAR PE FONDUL CAUZEI SĂ PRONUNȚE O SOLUȚIE DE ACHITARE A MEA, CONFORM ART.385 INDICE 15 LITERA B) COD.PROCEDURA PENALĂ.

**Cu stimă,
Valerian STAN**

Comunicare pentru presă

În luna septembrie 2000, am adresat ambasadorilor țărilor membre NATO și UE la București o scrisoare deschisă în care sugeram ca autoritățile române să fie încurajate într-o mai mare măsură în realizarea reformelor și combaterea corupției. Cu acea ocazie am dat mai multe exemple de demnitari care se folosiseră de pozițiile publice în interesul afacerilor lor private. Printre exemplele pe care le-am dat a fost și cel al fostului ministru al Transporturilor Traian Băsescu. Considerându-se calomniat, d-l Băsescu m-a dat în judecată.

La 29 februarie 2001, Judecătoria Sectorului 1 m-a condamnat la 1 milion de lei amendă penală și la 75 de milioane de lei despăgubiri morale către d-l Băsescu.

În urma recursului pe care l-am făcut, Secția a II-a Penală a Tribunalului București a decis ieri, definitiv, achitarea mea (d-l Băsescu atacase și el sentința primei instanțe, considerând-o „prea blândă”).

Pe timpul procesului am făcut dovada că una din firmele soției și fratelui d-lui Băsescu a beneficiat de un credit de câteva sute de mii de dolari - obținut de la o bancă cu capital de stat, Banca Agricolă, în condiții preferențiale - într-un timp în care d-l Băsescu era parlamentar. Creditul a fost unul preferențial în modul cel mai evident, mai ales prin aceea că dobânda la care fusese acordat era de două sau trei ori mai mică decât aceea din sistemul bancar privat. Mai mult, la data de 10 iulie 1997, când îndeplinea funcția de ministru al Transporturilor în Guvernul Ciorbea, d-l Băsescu a înscris firma soției și fratelui său printre cele care urmau să beneficieze, în baza Ordonanței de Urgență a Guvernului nr 43, de trecerea la "categoria pierderi" a creditelor de la Banca Agricolă". Pentru a ascunde conflictul de interese în care se afla, d-l Băsescu și colegii săi din Guvern au decis ca lista respectivelor societăți comerciale să nu se publice în Monitorul Oficial; lucrul acesta s-a făcut cu încălcarea flagrantă a articolului 107 din Constituție, care exceptează de la publicare numai "hotărârile cu caracter militar".

De asemenea, pe timpul procesului am făcut dovada că în aceiași ani în care îndeplinea funcția de ministru al Transporturilor, d-l Băsescu, încălcând articolul 104 din Constituție, a fost asociat și administrator la două societăți comerciale proprii având ca obiect de activitate afaceri în chiar domeniul transporturilor. În plus, sediul uneia din cele două firme se afla în vila de protocol pe care Guvernul o repartizase d-lui Băsescu ca reședință (o casă naționalizată, pe care ministrul refuza s-o părăsească deși, după mai mulți ani, proprietarul și-o recăpătase prin Justiție).

Am supus atenției instanței de judecată și cercetarea penală care se desfășoară în prezent împotriva fostului ministru al Transporturilor în dosarul flotei maritime („Petroklav", prejudiciu estimat la circa 300 de milioane de dolari). Verificările în acest dosar au fost inițiate, oficial, în luna ianuarie 1997, de către Departamentul de Control al Guvernului, la a cărui conducere mă aflam.

Pe timpul judecării procesului la instanța de recurs, din registratura acesteia dispărut unul dintre actele cele mai importante, scrisoarea nr 3189/2001 a Băncii Agricole - din care rezulta că firmele familiei Băsescu beneficiaseră, în condiții preferențiale, de credite de câteva sute de mii de dolari. Actul - care ar fi trebuit să ajungă la dosarul cauzei și în absența căruia Traian Băsescu ar fi câștigat procesul - a reapărut numai după ce am reclamat cele întâmplare instituțiilor europene, Ministerului Justiției și Parchetului General.

Valerian Stan
15 februarie 2002

Să faci ce zice, și nu ce face președintele

(un text transmis presei la data de 2 februarie 2006 și care a fost larg mediatizat)

Cu ocazia întâlnirilor pe care le-a avut ieri la Ministerul de Interne și CSM, președintele Băsescu și-a reluat discursul acuzator la adresa Guvernului, în special a ministrului conservator Codruț Sereș și a celui liberal al Sănătății, Eugen Nicolăescu. În primul caz, președintele a acuzat că, prin unele hotărâri și ordonanțe, Guvernul promovează interese economice ale „grupurilor de interese” și chiar ale unor politicieni. În cazul ministrului Nicolăescu, șeful statului a criticat în termeni foarte duri executarea cu întârziere a hotărârii judecătorești de repunere în funcție a directorului Spitalului Universitar Sorin Oprescu. Între altele, președintele s-a întrebat, citez: „Dacă un membru al Guvernului încearcă să nu pună în aplicare hotărâri ale instanțelor, ce putem cere ca respect unui om de rând?”

Principial, criticile lui Traian Băsescu sunt perfect justificate. Opinia publică cunoaște prea bine asemenea comportamente și le respinge ca atare. Din păcate, ca și în alte destule cazuri, atunci când aduce asemenea acuzații, Traian Băsescu are el însuși probleme serioase de credibilitate. Voi da aici numai două exemple. În decembrie 1996, la puține zile după ce a preluat conducerea Ministerului Transporturilor, Traian Băsescu l-a destituit pe directorul general al Direcției de Control a Ministerului, Gabriel Ștefănescu (care, în anii din urmă, încercase să clarifice implicarea lui Traian Băsescu în dosarul „Flota”). Gabriel Ștefănescu s-a adresat justiției, care, printr-o sentință definitivă și executorie, l-a obligat pe ministru să anuleze ordinul de destituire, să-l repună în funcție pe director și să-i plătească daune materiale și salariul nerealizat ca urmare a măsurii abuzive pe care o suportase. Ministrul Băsescu nu a pus niciodată în aplicare respectiva sentință. El a exprimat public, în repetate rânduri, acest refuz explicit și ferm. Redau numai un citat din ziarul „Adevărul” din 29 mai 2000: „Întrebat de ce nu respectă o hotărâre judecătorească definitivă și executorie, Traian Băsescu a bătut cu pumnul în masă și a declarat în stilul său caracteristic: Îmi asum această răspundere. Bună ziua!”

În legătură cu interesele economice private promovate prin hotărâri de Guvern. În anul 1994, ca parlamentar, Traian Băsescu a beneficiat, pentru afacerile sale private, de un credit de 200 de mii de dolari, în condiții preferențiale, de la o bancă de stat, Banca Agricolă. În anul 1997, când a ajuns ministru, Traian Băsescu și-a șters datoria față de Banca Agricolă, trecându-o la categoria „pierderi”, printr-o Ordonanță de urgență (nr 43) - inițiată și adoptată de Guvernul din care făcea parte. Mai mult, pentru a se ascunde că de Ordonanța respectivă beneficia inclusiv ministrul Transporturilor, Guvernul a decis ca Anexa la Ordonanță (cuprinzând lista societăților comerciale) să nu se publice în Monitorul Oficial. Iar lucrul acesta s-a făcut cu încălcarea dispozițiilor constituționale, care stabilesc că se exceptează de la publicare numai „hotărârile cu caracter militar”.

Cele două exemple pe care le-am dat nu sunt deloc singurele care îl fac foarte vulnerabil pe șeful statului la capitolul credibilitate. Prefer să nu mai insist pentru că alte asemenea exemple sunt, probabil, mai cunoscute opiniei publice.

Dar președintele are o problemă de credibilitate – ca și cu echidistanța politică pe care i-o cere Constituția – și atunci când alege să critice pe oricine altcineva decât pe colegii săi de partid și pe cei susținuți de partidul său. Afacerile de zeci de milioane de euro pe care colegii lui din PD le-au făcut cu Primăria Capitalei – sub conducerea sa și a colegului său Adrieian Videanu – sunt și ele la fel de criticabile ca oricare alte afaceri ale „grupurilor de interese”. Întâlnirea cu Dinu Patriciu, pe care ministrul Justiției a ascuns-o mai bine de jumătate de an, nu ar fi trebuit nici ea trecută cu vederea, așa cum face Traian Băsescu. Procedând cum procedează, șeful statului se dovedește cel puțin neglijent față de statutul pe care i-l impune Constituția. În același timp, el justifică

suspiciunile tot mai des exprimate în ultimul timp că urmărește să folosească cea mai înaltă demnitate în stat pentru a-și crea avantaje electorale și pentru partidul său.

Valerian Stan

Frații Pinocchio

(precizări transmise cotidianului „Ziua” și preluate de către acesta în ediția din 8 februarie 2006)

Când în urmă cu câteva zile, am afirmat că Traian Băsescu a folosit creditul de 200 de mii de dolari de la Banca Agricolă pentru afacerile sale private, președintele a sărit ca ars: Nu-i adevărat, a spus el, creditul a fost folosit pentru firma fratelui meu. Pentru ca a doua zi fratele însuși, Mircea Băsescu, să întărească cele spuse de președinte.

Numai că adevărul e altul decât cel pe care ni-l spun frații Băsescu. Într-adevăr, inițial, creditul a fost folosit de firma fratelui președintelui (SC Star Marine) pentru achiziționarea unei „linii tehnologice de fabricare industrială a înghețatei”. Ulterior, însă, s-au mai întâmplat următoarele două lucruri: primo - la data de 7 ianuarie 2000, Mircea Băsescu a vândut firma Star Marine (unui anume Sandu Bogdan din Caracal) și, secundo, fabrica de înghețată a fost preluată de SC Prod Cros, societate care i-a avut ca asociați, mai mulți ani la rând, pe soții Traian și Maria Băsescu – așa cum rezultă atât din adresa Registrului Comerțului nr 9820/2001 cât și din declarațiile de avere/interese ale președintelui Băsescu. Prin urmare, familia președintelui a beneficiat în mod direct, pentru afacerile sale private, de creditul pe care acesta l-a obținut – ca demnitar public și în condiții preferențiale - de la o bancă de stat. Acesta este unul dintre adevărurile pe care frații Băsescu le ocolesc în declarațiile lor.

Cu privire la veniturile realizate de familia președintelui din fabrica de înghețată, din adresa Registrului Comerțului nr 6395 din data de astăzi, 6 februarie 2006, rezultă că în anul 2004 fabrica a avut o cifră de afaceri de aproape 10 miliarde de lei, în timp de profitul net a fost mai mic de 80 de milioane de lei. Această disproporție, destul de des întâlnită în cazul demnitarilor implicați în afaceri, ridică cel puțin un semn de întrebare. În sfârșit, ar mai fi de reținut și faptul că declarația de interese a președintelui, afișată pe web-site-ul Președinției (http://www.presidency.ro/images/declar_interes/phpDwiCod.jpg), conține informații contrare celor din evidențele Registrului Comerțului (din adresa nr 6395 rezultă că Traian Băsescu nu are calitatea de asociat al SC Prod Cros).

Felul în care actualul președinte s-a folosit de-a lungul anilor de funcțiile sale publice în interes privat a făcut obiectul unui proces penal pe care Traian Băsescu mi l-a intentat, și pe care l-am câștigat în februarie 2002. Cu ocazia amintită am probat instanței inclusiv condițiile preferențiale pe care le-a avut creditul la care m-am referit – între altele, dobânda fusese de aproape 3 ori mai mică decât cea practică în mod obișnuit, de către băncile private. Am probat de asemenea că una dintre numeroasele societăți comerciale ale fostului ministru al Transporturilor (MT Vega Transport) funcționa în vila pe care Guvernul i-o repartizase acestuia ca locuință.

Valerian Stan